

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **Česká televize,** se sídlem Kavčí hory 1, Praha 4, proti žalované: **Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,** se sídlem Škrétova 44/6, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 A 61/2011 – 41,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 A 61/2011 – 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalovaná Rada pro rozhlasové a televizní vysílání domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 A 61/2011 – 41, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalované Rady pro rozhlasové a televizní vysílání ze dne 5. 10. 2010, sp. zn./Ident.: 2010/674/LOJ/ČTV, zn. LOJ/3576/2010, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná uložila žalobkyni pokutu ve výši 100 000 Kč pro porušení ustanovení § 31 odst. 3 zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vysílání“), a dále povinnost k náhradě nákladů řízení. Uvedeného porušení zákona o vysílání se měla žalobkyně dopustit odvysíláním pořadu Události, resp. příspěvku Nutnost, nebo obchod s kamarády? dne 11. dubna 2010 od 19:00 hodin na programu ČT1, jež obsahoval nepodloženě hanlivá a zavádějící označení „šedá eminence“, či „kmotři ODS“ a odkazy na v reportáži blíže neosvětlené kauzy, které dával do vzájemných neodargumentovaných souvislostí.

Městský soud k žalobní námitce nesplnění upozornění dle § 59 odst. 1 zákona o vysílání uvedl, že upozornění ve vztahu k obdobnému pořadu vysílanému žalobkyni bylo pro předvídavost postupu žalované postačující. Z výroku napadeného rozhodnutí však nevyplývá dostatečné skutkové vymezení jednání, kterého se měla žalobkyně dopustit, neboť z něj není zřejmé, vůči komu by měla být uvedená označení („šedá eminence“ a „kmotři ODS“) zavádějící či hanlivá, a rovněž není určité, které „odkazy“ na reportáži blíže neosvětlené kauzy měla žalovaná na mysli. Oporu neskýtá ani odůvodnění, z něhož není zřejmé, zda se jedná o všechny osoby uvedené v reportáži či jen o některé, a případně o které. Ochrany svých osobnostních práv by se přitom tyto osoby měly samy domáhat cestou práva soukromého a neměla by jim ji poskytovat právní úprava správních deliktů na poli práva veřejného. Žalobkyně tak právem poukazovala na čl. 17 odst. 1, 2, 4 Listiny základních práv a svobod a právo na svobodu projevu, jakož i na argumentaci Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV.ÚS 23/05, podle kterého při kritice veřejné záležitosti platí presumpce kritiky povolené. Nejen ve výroku, ale i v odůvodnění soud postrádá konkrétní vymezení „odkazů“ na v reportáži blíže neosvětlené kauzy. Žalovaná sice v přepisu reportáže uvádí její obsah, avšak které konkrétní části reportáže, tedy které „kauzy“, žalovaná považuje za deliktní jednání žalobkyně, není zřejmé. Výrok je tak v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Pochybení, spočívající v nedostatečném skutkovém vymezení deliktního jednání ve výrokové části rozhodnutí, by tak bylo vadou, která by však nemusela mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé v případě, že v odůvodnění rozhodnutí žalované by skutek byl řádně popsán věcně a časově. Z výroku ani odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, za která konkrétní jednání byla žalobkyně postižena. V důsledku nedostatečného vymezení skutku nemohla být žalobkyní naplněna skutková podstata deliktu – takový závěr je předčasný. Soud dále sdílí nesouhlas žalobkyně s hodnocením redakčních komentářů žalovanou s tím, že má povahu hodnotového soudu. Přisvědčuje i poukazu na závěry senátu 10 Ca, respektive rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Lingens či Oberschlick proti Rakousku 1990, podle kterého zatímco existence skutečnosti může být prokázána, pravdivost hodnotových soudů není dokazatelná. Požadavek dokázat pravdivost hodnotového soudu nelze splnit a sám o sobě porušuje svobodu názoru. Uložení sankce za hodnotové soudy v redakčních komentářích proto neobstojí. Uvedení vlastní charakteristiky správního deliktu v záhlaví rozhodnutí, namísto ve výrokové části, je vadou, která by sama o sobě nevedla ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí. Městský soud shledal část žalobních bodů důvodnými, a zrušil proto žalobou napadené rozhodnutí, a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podala žalovaná jako stěžovatelka (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou výslovně opřela o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatelka namítla, že soud nesprávně posoudil právní otázku údajně nedostatečně skutkově vymezeného jednání. Není úlohou správního orgánu *de facto* doplňovat reportáž účastníka řízení a říkat mu, jaké přesné informace měly být v reportáži obsaženy. Naprosto přesně a logicky ve výroku uvedla, že dva přesně citované výroky a odkazy, jež žalobkyně v reportáži nespecifikovala, způsobily neobjektivitu a nevyváženost. Není rozhodné, vůči komu dva výroky směřovaly. Jsou to jejich charaktery, nikoliv

adresáti, jež způsobily neobjektivitu a nevyváženost reportáže. Soud se mýlí, pokud má za to, že došlo k nedostatečné specifikaci deliktu v tom směru, že jej lze zaměnit s jiným. Reportáž byla přesně specifikována. Skutečnost, proti komu jsou výroky směřovány, nemá co dočinění s tím, že jsou hanlivé a neodargumentované. Stěžovatelka nikdy neuváděla, že by tyto výroky byly nepravdivé, aby soud mohl dospět k závěru, že hájí soukromoprávní zájmy. Naopak hájila zájmy diváka, tedy zájmy veřejné. O tom svědčí právě i nespojování hanlivých a neodargumentovaných označení s osobami. Z výroku správního rozhodnutí je zřejmé, za co byla žalobkyně sankcionována. Není zřejmé, jak městský soud dospěl k závěru, že byla žalobkyně sankcionována za jakési neosvětlené „kauzy“. Nikoliv stěžovatelka, ale žalobkyně uvedla jakési kauzy, které neosvětlila, a tím spolu s uvedenými označeními způsobila, že reportáž byla neobjektivní a nevyvážená. Výrok správního rozhodnutí splňuje veškeré zákonné i judikatorní požadavky. Soud dále aplikoval nevhodnou evropskou judikaturu; sankce nebyla uložena z důvodu, že hodnotové soudy jsou lživé, ale protože nejsou ničím v reportáži podloženy. Divák si tak nemůže vytvořit vlastní názor. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně uvedla, že městský soud nepožaduje, aby stěžovatelka doplňovala reportáž. Naopak opomenula, že je předně její povinností řádně a srozumitelně vymezit skutek. Řádně formulovaný výrok a v něm na prvním místě konkrétní popis skutku je nezastupitelnou částí rozhodnutí. Toliko z něj lze zjistit, zda a jaká povinnost byla porušena a jaké opatření či sankce byla uložena. Pouze porovnáním výroku lze usuzovat na existenci překážky věci rozhodnuté, jen výrok může být vynucen správní exekucí apod. Pakliže stěžovatelka nedokáže jasně formulovat, jaké „odkazy“ na údajně blíže neosvětlené kauzy vlastně sankcionuje, není povinností provozovatele vysílání, aby si tyto skutečnosti sám dovozoval či v reportáži dohledával. Bez vazby na osobu, vůči které výrok „šedá eminence“ či „kmotr ODS“ směřuje, nelze posoudit jeho charakter, zvláště má-li být tento výrok „hanlivým“. Je vyloučeno, aby samotný charakter uvedených výroků způsobil neobjektivitu a nevyváženost celé reportáže. Nelze vytrhávat jednotlivé odvysílané informace, komentáře nebo vyjádření z celkového kontextu a samostatně je hodnotit. Logikou stěžovatelky lze dojít k závěru, že uvedené výroky byly podle ní pravdivé. V tom případě se pak nemohlo jednat o protiprávní jednání. Městský soud správně posoudil, že není na místě uložení sankce za hodnotové soudy v redakčních komentářích. Požadavek dokázat pravdivost hodnotového soudu nelze splnit a sám o sobě porušuje svobodu názoru. Žalobkyně navrhla, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že napadený rozsudek městského soudu je třeba zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti v prvé řadě namítá, že městský soud dospěl k nesprávnému závěru, že posuzované deliktní jednání nebylo v žalobou napadeném rozhodnutí dostatečně určitě vymezeno.

Jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu, výrok rozhodnutí o jiném správním deliktu musí obsahovat popis skutku s uvedením místa, času a způsobu spáchání,

popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS, všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Konkrétně ve vztahu ke správnímu deliktu podle ust. § 60 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 31 odst. 3 zákona o vysílání se k uvedené povinnosti vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 3. 2011, č. j. 8 As 77/2010 - 75. Dospěl přitom k závěru, že není nutné zařazovat do výroku rozhodnutí konkrétní přepis všech jednotlivých obsahově závadných pasáží pořadu. Míra podrobnosti popisu skutku je předmětem správního uvážení, nicméně musí jít o natolik podrobný popis, aby byly naplněny požadavky jednoznačné identifikace skutku a srozumitelnosti.

Nejvyšší správní soud má za to, že žalobou napadené rozhodnutí dostálo těmto požadavkům na řádný popis skutku. Předně je nutno podotknout, že samotným skutkem bylo odvysílání celé reportáže, v níž měly být porušeny zásady objektivity a vyváženosti, nikoliv odvysílání jejích jednotlivých pasáží, které měly zapříčinit neobjektivitu či nevyváženost celé reportáže. Přesným označením této reportáže co do času odvysílání, provozovatele vysílání, televizní stanice a názvu reportáže a dále rámcovým uvedením, v čem je spatřováno narušení zásad objektivity a vyváženosti, byl zcela naplněn požadavek nezaměnitelnosti posuzovaného skutku se skutkem jiným. Stejně jako ve shora citovaném rozsudku č. j. 8 As 77/2010 - 75, nebylo ani zde potřeba, aby byl ve výroku rozhodnutí uváděn přepis všech závadných pasáží reportáže. Nebylo nutné uvádět, ke kterým konkrétním osobám se označení „šedá eminence“ či „kmotr ODS“ v reportáži pojí a o které blíže neobjasněné kauzy se mělo v reportáži jednat. Je zcela na místě, aby bylo podrobnější vylíčení skutkového děje a jeho hodnocení obsaženo až v odůvodnění rozhodnutí. Stěžovatelka tak ve svém rozhodnutí učinila a v odůvodnění svého rozhodnutí přesně popsala pasáže, které shledala „závadnými“, a tyto pasáže blíže hodnotila. Z odůvodnění rozhodnutí i z reportáže samotné je zcela patrné, ke kterým osobám se vztahovala označení „šedá eminence“ a „kmotr ODS“ užitá žalobkyní, a stejně tak je zřejmé, na jaké kauzy žalobkyně v reportáži odkazovala. Lze v tomto směru odkázat na citace dvou pasáží z předmětné reportáže, obsažené v žalobou napadeném rozhodnutí: *„Jejím akcionářem byl ještě nedávno ústecký podnikatel L. M. Muž zapojený na severu Čech do řady sporných kauz. Třeba likvidace norské továrny Rybenol na Litoměřicku. Angažuje se i v případu zadluženého Chlumce na Ústecku, který prošetřuje policie. Nejdřív chtěl společně se šedou eminencí tamní ODS P. O. obci půjčit, pak si to rozmyslel a nakonec minulý týden vydražil budovu zdravotního střediska, které vlastnila obec.* [...] *Navíc v představenstvu a dozorčí radě firmy jsou lidé spjatí jak se společnostmi L. M., tak i s firmami kmotrů ODS A. N. a P. O.“*

Po formální stránce je tedy formulace výroku a vymezení skutku v žalobou napadeném rozhodnutí v pořádku.

Zcela jinou otázkou je pak samotné hodnocení reportáže ze strany stěžovatelky jako neobjektivní, resp. nevyvážené. Stěžovatelka toto hodnocení učinila především na základě toho, že byly v reportáži užity dle jejího názoru hanlivé a neodargumentované výroky (slovní spojení) „šedá eminence“ a „kmotr ODS“. Podle Městského soudu jsou však výroky „šedá eminence“ a „kmotr ODS“ hodnotové a nelze proto posuzovat jejich

pravdivost. Požadavek dokázat pravdivost hodnotového soudu podle něj sám o sobě porušuje svobodu názoru.

V kasační stížnosti nyní stěžovatelka namítá, že městský soud aplikoval nevhodnou judikaturu na posouzení hodnotových soudů obsažených v reportáži. Poukazuje na to, že sankce nebyla uložena z důvodu, že uvedené hodnotové soudy jsou lživé, nýbrž protože nejsou ničím v reportáži podloženy. Samotné užití hanlivých a neodargumentovaných výrazů podle ní činí reportáž neobjektivní a nevyváženou.

Pro posouzení této kasační námitky je stěžejní vymezení charakteru označení „šedá eminence“ a „kmotr ODS“ a vlivu užití takovýchto označení na objektivitu a vyváženost reportáže.

K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (v podrobnostech viz odkazy na žurnalistickou literaturu obsažené v uvedeném rozsudku), podle níž je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet. Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat. Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyvážeností je pak skrytá forma stranickosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. Důraz na důsledné dodržování zásad objektivity a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických. Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivity a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci.

V posuzované věci se jedná o zpravodajskou relaci, na níž je nutno nahlížet „přísněji“ z pohledu dodržení zásad objektivity a vyváženosti. Z charakteristiky obou těchto zásad a popisu skutkového děje je zřejmé, že v tomto případě mělo dle stěžovatelky dojít k narušení zásady objektivity. Důvodem mělo být mimo jiné to, že byla v předmětné reportáži užita slovní spojení „šedá eminence“ a „kmotr ODS“, která stěžovatelka považuje za hodnotové výroky (hanlivé a zavádějící), jejichž užití navíc nebylo v reportáži nijak podloženo.

V prvé řadě je nutno dát za pravdu stěžovatelce v tom, že městský soud v tomto ohledu poukázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která není na posuzovanou věc aplikovatelná. Vzhledem k absenci jasného označení této judikatury v napadném rozsudku (městský soud uvedl pouze „Lingens či Oberschlick proti Rakousku

1990“), lze pouze nepřímo dovodit, že má městský soud na mysli rozsudky ve věcech Lingens proti Rakousku (stížnost č. 9815/82, rozsudek ze dne 8. 7. 1986) a Oberschlick proti Rakousku (stížnost č. 15974/90, rozsudek ze dne 26. 4. 1995, oba dostupné na http://echr.coe.int/echr/en/hudoc). Oba případy se však týkaly soukromoprávního sporu mezi dvěma fyzickými osobami, který vyvstal ze střetu svobody projevu a ochrany osobnosti. O takovýto spor však v projednávané věci nejde. Cílem správního řízení vedeného stěžovatelkou není posuzovat zásah do osobnostních práv v reportáži zmíněných osob (k tomu není stěžovatelka ani oprávněna), nýbrž posuzovat splnění veřejnoprávního požadavku na objektivitu a vyváženost zpravodajství ze strany provozovatele vysílání. Ze stejného důvodu není případný ani odkaz městského soudu na nález Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05 (dostupný na http://nalus.usoud.cz), který se navíc týkal reportáže odvysílané v rámci publicistického pořadu, tedy nikoliv zpravodajství.

Svoboda projevu nemůže být chápána jako blanketní zmocnění provozovatelů vysílání předkládat veřejnosti jakékoliv informace, bez ohledu na podústavní veřejnoprávní regulaci rozhlasového a televizního vysílání. Na základě stávající právní úpravy žalobkyni svědčí právo vyjádřit svůj názor na dění ve společnosti, nicméně toto právo by měla využívat především v publicistických pořadech, nikoliv ve zpravodajství. V něm je naopak nutno trvat na věcnosti a užívání pokud možno neutrálních výrazů.

Argumentace městského soudu, že výrazy „kmotr ODS“ a „šedá eminence“ jsou hodnotovými soudy, tedy není způsobilá vyvrátit závěr stěžovatelky, že uvedená reportáž nebyla objektivní. Právě naopak, vyhodnocení uvedených označení jako hodnotových svědčí ve prospěch závěru, že reportáž nebyla objektivní, neboť užívání hodnotových soudů ze strany redakce v rámci zpravodajství výrazně objektivitu (zejména věcnost) narušuje.

Na tomto lze také demonstrovat nepřípadnost použití judikatury týkající se ochrany osobnosti na projednávaný případ. Zatímco totiž užitím hodnotících komentářů v rámci zpravodajství nemusí vůbec dojít k zásahu do osobnostních práv, může naopak dojít k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ust. § 60 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 31 odst. 3 zákona o vysílání. V důsledku předkládání hodnotících soudů totiž může reportáž zcela postrádat věcnost, jakožto jeden ze základních atributů objektivity.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu však označení „šedá eminence“ a „kmotr ODS“ nejsou hodnotovými soudy (popř. hodnotícími výroky), nýbrž označení mající popisný charakter, tedy nesoucí určitou faktickou informaci.

Pojem „šedá eminence“ je dlouhodobě zaužívaným označením pro důležitou, vlivnou či dokonce mocnou osobu v pozadí, tedy navenek nepříliš viditelnou (viz např. Klégr, A. *Tezaurus jazyka českého. Slovník českých slov a frází souznačných, blízkých a příbuzných*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s. 1031). Obecně není označením hanlivým a samo o sobě tedy nenarušuje věcnost reportáže. Jakkoliv může být v souvislosti s politikou v očích veřejnosti vnímáno toto označení negativně, není tomu tak pro samotný obsah tohoto pojmu. Negativně je vnímáno spíše ovlivňování politiky osobami, které jsou v pozadí a mnohdy tak ani nenesou žádnou politickou odpovědnost (jejich

působení v politice nemohou voliči příliš ovlivnit). Negativní vnímání ze strany veřejnosti proto nijak nezpochybňuje skutečnost, že označení „šedá eminence“ má popisný charakter. Jejich užitím v reportáži nemůže být narušena její objektivita, ledaže by bylo prokázáno, že osoba takto označená ve skutečnosti šedou eminencí není. V takovém případě by totiž reportáž obsahovala nepravdivé informace. Stěžovatelka však pravdivost v tomto směru neposuzovala, jak nakonec sama výslovně uvádí i v kasační stížnosti.

Co se týče označení „kmotr ODS“, jedná se v souvislosti s politickou scénou o označení novější, nicméně taktéž již výrazně zaužívané a všeobecně srozumitelné. Zpravidla jsou jím označovány osoby spojující byznys s politikou či obecněji osoby s výrazným neformálním vlivem na určitou politickou stranu (v tomto případě ODS) na úrovni určitého politického regionu, často však s přesahem do jiných politických subjektů a regionů. Již z uvedeného je zřejmé, že v oblasti české politiky má pojem kmotr značně posunutý význam oproti jeho dosavadnímu užívání. Ačkoliv nejde o výraz zcela neutrální, je významovou zkratkou, umožňující rychle, stručně a výstižně popsat roli osoby v mocenském systému. Označení „kmotr“ proto nelze *a priori* považovat za hanlivé či nedůvodně výrazně snižující vážnost osoby.

Přestože označení „kmotr“ není zcela neutrální, podobně jako „šedá eminence“ představuje především ve zpravodajství a publicistice hojně užívanou a srozumitelnou novinářskou zkratku o určitém obsahu. Užitím této zkratky nijak významně netrpí věcnost veřejnosti předkládané informace, a tudíž objektivita celé reportáže. Užívání podobných výrazů se nelze zcela vyvarovat ani ve zpravodajství, kde je právě použití novinářských zkratek vynucováno požadavkem na stručnost s ohledem na omezený časový prostor. Požadavek věcnosti nelze chápat jako požadavek absolutní „sterility“ zpravodajství. Byť tedy nebyl žalobkyní v posuzované reportáži užit pojem zcela neutrální, bylo jeho užití legitimní, neboť lze obtížně hledat jiné významově odpovídající a zároveň neutrální označení, aniž by bylo potřeba v reportáži obsáhle vysvětlovat postavení té které osoby v mocensko-politickém systému. Ani užitím označení „kmotr ODS“, jakožto označení popisného, tedy nemůže být narušena objektivita reportáže, ledaže by bylo prokázáno, že osoby takto označené ve skutečnosti kmotry ODS nejsou. Na prokazování této skutečnosti se však stěžovatelka taktéž nezaměřila.

Užití uvedených výrazů tedy odkazuje na konkrétní pozici označovaných osob v politickém životě. Aniž by byla posouzena oprávněnost užití těchto označení (tedy pravdivost tvrzení, že ta či ona osoba je „šedou eminencí“ nebo „kmotrem ODS“), nemohl být učiněn závěr o tom, že reportáž byla v důsledku jejich užití neobjektivní nebo nevyvážená. Nelze přitom klást požadavek, aby samotná reportáž obsahovala všechny informace pro ověření pravdivosti veškerých tvrzení v ní obsažených; tedy aby bylo každé tvrzení v samotné reportáži zdůvodněno, jak zřejmě požaduje stěžovatelka. Naplnění znaků skutkové podstaty musí prokázat stěžovatelka a této povinnosti se nemůže zbavit požadavkem, aby provozovatel vysílání vždy předem v reportáži uvedl veškeré skutečnosti prokazující pravdivost v reportáži obsažených tvrzení. Takový požadavek je nejen neopodstatněný, ale také mnohdy nesplnitelný s ohledem na omezený prostor v rámci reportáží. Pokud by se stěžovatelka domnívala, že označení „šedá eminence“ nebo „kmotr ODS“ byla užita neoprávněně, musela by vzhledem k jejich popisnému charakteru přistoupit k posouzení jejich pravdivosti. Jelikož tak stěžovatelka ve svém rozhodnutí

neučinila a dospěla k závěru, že užití těchto pojmů v reportáži narušilo její objektivitu a vyváženost, nemá tento závěr oporu ve správním spise a provedeném dokazování.

Druhou skutečností, v níž stěžovatelka shledala neobjektivitu, resp. nevyváženost, reportáže byly odkazy v reportáži na blíže neosvětlené kauzy. Je předně potřeba zopakovat, že již ze samotného odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí (i ze samotné reportáže) je zřejmé, jaké konkrétní kauzy má stěžovatelka na mysli. V části odůvodnění věnované této otázce stěžovatelka cituje následující pasáž z přepisu reportáže: „*Jejím akcionářem byl ještě nedávno ústecký podnikatel L. M. Muž zapojený na severu Čech do řady sporných kauz. Třeba likvidace norské továrny Rybenol na Litoměřicku. Angažuje se i v případu zadluženého Chlumce na Ústecku, který prošetřuje policie. Nejdřív chtěl společně se šedou eminencí tamní ODS P. O. obci půjčit, pak si to rozmyslel a nakonec minulý týden vydražil budovu zdravotního střediska, které vlastnila obec.*“ Je tedy evidentní, jaké konkrétní kauzy má stěžovatelka na mysli a spor je tudíž možné vést toliko o tom, zda použitý, blíže neosvětlený odkaz na tyto kauzy, může narušit objektivitu nebo vyváženost celé reportáže.

Je pravdou, že v citované části již reportáž přináší informace, které nejsou zcela bezprostřední součástí nosného sdělení o tom, že si Úřad regionální rady pronajal nové sídlo, za které bude platit dvojnásobný nájem oproti kancelářím, v nichž úřadoval dosud. Nelze nicméně tvrdit, že by poukaz na různé postupně vzdálenější personální vazby na L. M., P. O. a další osoby zcela postrádalo opodstatnění a souvislost s předmětem reportáže. Uvedení klíčového tématu reportáže do širších souvislostí je zcela legitimní. Reportáž chtěla zjevně poukázat na některé podezřelé okolnosti pronájmu nového sídla Úřadu regionální rady. Takovou podezřelou skutečností může být i možné personální napojení na osobu, která je mimo jiné určitým způsobem spojena s dalšími podezřelými aktivitami. Při podobném postupném rozvíjení reportáže je pochopitelné, že další informace budou podávány spíše opět ve zkratce, aby nebyla zastíněna původní nosná informace. To s sebou v posuzovaném případě neslo ten důsledek, že zmínka o kauzách „Rybenol“ či „Chlumec na Ústecku“ nebyla nijak blíže vysvětlena. Z reportáže je však patrné, že zde určitá souvislost s hlavním předmětem reportáže (pronájmem nových kanceláří) existuje a divákovi je ponechán prostor pro vlastní hodnocení předložených informací. Ty jsou předkládány jako konkrétní ověřitelná fakta. Jedná se přitom o běžný výsledek investigativní novinářské činnosti, který nelze *a priori* v rámci zpravodajství označit za nežádoucí. A to i s vědomím, že kauzy a osoby, na jejichž souvislost s předkládanou informací bude poukazováno, budou představovány s ohledem na omezený prostor v rámci zpravodajství nutně ve zkratce. Je přitom potřeba zopakovat, že nelze na reportáž klást nesplnitelný požadavek, aby v sobě zahrnovala vysvětlení a doložení pravdivosti všech informací, které obsahuje. Podstatné je, aby reportáž „ponecháním některých otázek otevřených“ ve skutečnosti skrytě nehodnotila určité informace a nepředkládala tak divákovi vlastní hodnocení jako fakta. Tak tomu ovšem v projednávaném případě není; reportáž zůstala při popisu jednotlivých souvislosti v rovině ověřitelných fakt. I ve vztahu k tomuto aspektu posuzované reportáže je proto nutné učinit závěr, že správní delikt dle ust. § 60 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 31 odst. 3 zákona o vysílání by byl naplněn tehdy, bylo-li by prokázáno, že předkládaná fakta či jejich souvislost nejsou založeny na pravdě.

Lze shrnout, že v rámci zpravodajství by neměly reportáže obsahovat hodnotové soudy provozovatele vysílání. V opačném případě může stěžovatelka přistoupit, v závislosti na intenzitě narušení objektivity reportáže, k uložení sankce za správní delikt dle ust. § 60 odst. 1 písm. b) ve spojení s ust. § 31 odst. 3 zákona o vysílání. Nicméně v případě, že se jedná o užití označení popisného charakteru, byť ne zcela neutrální („sterilní"), muselo by být pro učinění závěru o naplnění uvedené skutkové podstaty zpravidla prokázáno, že dané označení bylo užito neoprávněně. Pouze v případě, že by označení přes svůj popisný charakter bylo neodůvodněně hanlivé (nebylo by například vynuceno legitimním užitím novinářské zkratky), bylo by možné uvažovat o narušení objektivity reportáže již samotným použitím tohoto označení, bez ohledu na jeho pravdivost. Tak tomu ovšem podle názoru Nejvyššího správního soudu v posuzované věci nebylo, neboť označení „šedá eminence" i „kmotr ODS" jsou legitimními novinářskými zkratkami. Stejně tak, jestliže reportáž odkazuje na určité kauzy spojené s osobou L. M., je tato souvislost z reportáže patrná. Objektivita reportáže by proto mohla být narušena pouze v případě, že by bylo prokázáno, že tvrzená souvislost nebo samotná předkládaná fakta se nezakládají na pravdě.

Jelikož městský soud učinil nesprávný závěr o dostatečnosti vymezení skutku ve výroku žalobou napadeného rozhodnutí, o charakteru výroků užitých v posuzované reportáži a aplikoval na věc neodpovídající judikaturu, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 A 61/2011 – 41, je opodstatněná, a proto napadené rozhodnutí podle ustanovení § 110 odst. 1 věta prvá před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na městském soudu, aby opětovně posoudil všechny námitky žalobkyně, a to ve světle výše učiněných závěrů. Vezme přitom v úvahu také usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2012, č. j. 6 As 26/2010 - 101, jímž byl po vynesení napadeného rozsudku sjednocen právní názor Nejvyššího správního soudu na otázku, která byla také obsahem jedné ze žalobních námitek v projednávané věci.

Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu (Městského soudu v Praze) a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud (Městský soud v Praze) vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

Kasační soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. dubna 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu